

plača boljše, bi se najbrž še kdo poprijel; invalidi bi lahko imeli dober zaslužek pri tem.

Potrebno bi pa bilo, da se osnuje doma v deželi predilnica, ki bi prav lahko dobro izhajala. Saj imajo naši kraji za lan najbrž ugodnejši svet, kakor Češka.

Zasega krompirja v mariborskem okraju.

Cesarska namestnija je odredila, da je krompir v ozemlju mariborskega okrajnega glavarstva zasežen za potrebe domačega prebivalstva, za potrebe mesta Maribor in vojaštva, ki je nastanjeno v okraju, Lansko leto se je namreč v jeseni izredno mnogo krompirja izvozilo iz okraja, na zimo in spomlad pa je nastalo veliko pomanjkanje krompirja, tako da se je moralo istega za drag denar od drugod uvažati. Da se v bodoče to prepreči, je okrajno glavarstvo pri cesarski namestniji izposlovalo zasega krompirja.

Glavna določila te zasege so: 1. Čez meje okrajnega glavarstva se krompir ne sme prevažati. 2. V izrednih slučajih lahko okrajno glavarstvo dovoli izvoz krompirja, Ako bi n. pr. hotel oče svoji hčerki, ki je omožena v Gradcu, poslati krompirja, mora pri okrajnem glavarstvu prositi za izvozno dovoljenje. 3. Promet v okraju samem je popolnoma prost, to se pravi: vsak, kdor potrebuje krompirja, si ga sme kjersibodi v okraju prosto nakupiti in ni treba za to nobenega uradnega dovoljenja.

Okrajno glavarstvo je obenem z zasega določilo tudi najvišje ali primerne cene za krompir. Te cene, ki veljajo do preklica, so za 100 kg sledeče: a) od pridelovalnega kraja K 14.50, b) od železniške postaje K 15, c) ako je pridelovalni kraj od železnice oddaljen čez 5 km K 15.50. Vsaka prekoračba teh cen se bo kazensko odno zasledovala.

Kakor slišimo, se bo tudi v nekaterih drugih slovenskoštajerskih okrajnih glavarstvih odredila zasega krompirja.

Rusko bojišče.

V karpatskem gozdovju v Bukovini in v Galiciji, zlasti zapadno od gornje Moldave, pri kraju Zabie ob gornjem Črnem Čeremošu, pred sedlom Jablonica postaja ruski pritisk vedno hujši, ruska krčela so prodrla v visoke gore severno od karpatskega sedla Prislup, preko katerega drži državna cesta na Ogrsko. Sedaj se vrše srditi boji za karpatske prehode med Moldavo v Bukovini in Jablonico v Galiciji. Naši so v Karpatih v dobrih postojankah. Zahodno od Kolomeje so pričeli Rusi pritiskati z večjimi silami proti mestu Nadvorna. Severno od Dnjestra stojijo naše čete ob potoku Koropieec. Severozahodno od Bučaca skušajo Rusi s ponovnimi napadi vreči naše od Koropieca ob Zloto Lipo, a se jim ta namera še dosedaj ni posrečila. Pri Brodyju ob državni meji pripravljajo Rusi velik naval proti Lvovu. Dan za dnevom pošilja ruski general Brusilov sveže čete iz prostora pri Lucku proti jugozahodu. Severno od Brodyja so se naši morali pred rusko premočjo umakniti ob spodnji tok reke Lipa (pritok Styra). Ker so si Rusi s svojim napredovanjem ob Stohodu zavarovali bojno črto pri Brodyju in ker se dan za dnevom poroča o prihodu močnih ruskih rezerv, je pričakovati v bližnjih dneh na bojišču pred Lvovom vročih bojev. Tudi nemški del ruske fronte, t. j. severno od Priplet-močvirja do Rige, so pričeli Rusi srdito napadati. Kratko rečeno: Na celi fronti od Karpatov do Rige na severu je pričakovati v bližnjih dneh velikih krvavih bojev.

20.000 Japoncev v ruski armadi.

V zadnjih bojih v Bukovini smo vjeli tudi 18 Japoncev, med temi so bili trije artilerijski častniki. Vjeti japonski artilerijski višji častnik, ki je dovršil svoje višje vojaške študije v Nemčiji, je pripovedoval, da se v ruski armadi nahaja sedaj približno 20.000 Japoncev.

Slovenski pionirji na ruskem bojišču.

(Dopis z ruskega bojišča dne 3. julija 1916.)

Mnogo srčnih pozdravov pošiljamo slovenski pionirji 3. pujskega bataljona, 4. sotnije. Skoraj že bomo obhajali dveletnico, odkar smo se poslovili od milega domačega slovenskega kraja ter se težko ločili od svojih dragih. Vseposod, kjer stojimo mi slovenski pionirji, so morali Moskali bežati s krvavimi glavyami ter so vpili: „Pani, pani! Bože, Bože!“ Do danes smo še vsi zdravi in krepko kljubujemo Rusom, ki so v veliki premoči. Vsi želimo kot zmagovaleci kmalu srečnega in veselega svidenja v naših lju-

bih slovenskih krajih. Za pozdrav Vam, ljubi domači, posebno žene in dekleta, naj bo ta: „Sreče zvesto, kakor dosedaj, naj ostane vekomaj!“

Najpristraneje pozdrave vsem cenjenim bralcem in bralkam „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo“ pošiljamo sledeči: Jožef Fürst, poddesetnik iz Račice, Jurij Saverzig, poddesetnik iz okolice Maribora, pionirji: Franjo Ferk iz Ceršaka pri St. Ilju v Slov. gor., Ivan Pec iz St. Ilja v Slov. gor., Jak. Breznik iz Slovenjgrada, Franjo Voglar od Sv. Barbare v Halozah, Franjo Majar iz Bukovec pri Ptuj, Jožef Zemljčič iz Leskovca pri Ptuj, Anton Gregorn iz Nazareta, Matevž Vodošek od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Jožef Kovačič iz Zarečja, Ivan Križner iz Smartna pri Kranju, Jožef Penca iz Mokrega polja, Valentin Nollmal iz Moravč, Kranjsko.

Slovinci v Voliniji.

(Izvirni dopis.)

Zalostno rusko polje (v Voliniji) je brez zelene drevja, brez šumljajočih potočkov, je še stokrat žalostnejše sedaj, razorano od naših in sovražnih granat, posejano z neštevilnimi grobovi; vmes vasi, deloma požgane in porušene, ki se pač nikogar niso razveselile s svojo zunanostjo. Daleč smo še v sovražnikovi deželi in daleč od doma. Hvala Bogu, nas je precej Slovencev skušaj, večidel iz mariborskega okraja, ki seve z veseljem prebiramo „Slovenskega Gospodarja“, če ga le dobimo v roke. Pa zdi se, da je našemu ljubljencu postala pot iz Maribora v Rusijo predolga, ker nas že dolgo ni obiskal. Vzrok pa tiči gotovo v tem, da so ljubi domači preobtoženi s skrbi in delom. Ko pride po hudih bojih zopet kakšen dan počitka, se tovariši snidemo ter si krajšamo čas s pripovedovanjem različnih vojnih dogodkov, ki so dostikrat zelo napeti in zanimivi. Tuintam zapojemo kakšno narodno in tako mine eden dan za drugim. Kadar postaja ruski kosmatin premočen, mu že znamo stopiti na prste, da prestrašen dela kar kilometre dolge skoke nazaj odkoder je prišel. Seveda vsakokrat ne gre tako gladko. Kadar se ustavi, je zopet treba iti k naskoku; to pa stane mnogotero kapljo krvi, dosti truda in napora. Pa Slovencem se ne vstraši ničesar, to naši poveljniki dobro vedo.

Ob sklepu pošiljajo vsi podpisani iskrene pozdrave vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ in tudi pridni slovenski deklet in smemo pozabiti, živijo! Na svidenje! Cvahte Simon iz Kamnice pri Mariboru, Franc Bratkovič od Kapela pri Radgoni, Pušnik Anton, Franc Stoper, Terčič Valentin in Obersne Jakob, vsi štirje iz Slov. Bistrice, Ivan Vauhnik iz Sv. Miklavža pri Mariboru, četovodja Jožef Golob od Sv. Petra pri Mariboru, vsi od domačega pešpolka št. 47, sedaj domobranski pešpolk št. 25.

Slovinci damo Rusom jeklenega fižola.

(Poročilo s severnega bojišča.)

Radovednost nas je mikala, da smo se pred kratkim zopet podali pogledat, kaj naš stari sovražnik Moskal dela. Pozabili je malo čez eno leto na našo slovensko hudomušnost in mu je zopet tisto ošabno perje zrastle. Toda, Moskal, stoj! Slovencem še ne poznaš popolnoma! Ponujamo ti zopet jeklenega fižola za popotnico, da ti s tem prestrižemo predolgo perje. Začasnno se nas je neko število uvrstilo k 97. pešpolku, a vendar ostanemo le vedno stari korenjaki štajerskega pešpolka, pri kojem že dolgo služimo kot ponošni Slovenci. Pripravljani pa smo še tudi sedaj pri tem polku navdušeno pokazati svojo vročo slovensko kri. Bodite navdušeni vsi spodnještajerski Slovenci in zaupajte naši srčnosti, da Moskal ne bo v naši domovini gospodaril. Za to smo mi Slovenci pod častno prisego zastavili svojo zvestobo domovini in cesarju, da preprečimo vsako pot sovražnikom v našo domovino. Lahko rečem, da se nam Slovincem še vedno dobro godi. Zlasi Savinčani se prav dobro počutimo. Za kratek čas si kakšno smešno umislimo, zdravje naše pa nam ljubi Bog ohranjuje, za kar smo mu udano hvaležni. Ljublj Bog nam srečo dej, obvari nas še za naprej. Moskala hočemo nabit, potem dobimo pa „obšit“.

Srčne pozdrave v ljubo domovino! Fantje in mošje s severnega bojišča: Ernst Gorisek, kadet; pešci: Ramsak Martin, Rečica na Paki, Oblak Anton, Mozirje, Stergar Franc, Kokarje, Strukelj Ivan, Smartno ob Dreti, Lužnik Franc, Rečica, Malgaj Fr. Gotovlje, Reberšek Mihael, Virštanj, Poznič Valentin, Vransko, Kraljič Ivan, Novacerkev, Korun France, Skale pri Velenju, Kok Tomaž, Polzela, Rojnik Fran, Braslovče.

Italijansko bojišče.

Na soški fronti nobenih posebnih dogodkov. Lah je zadnje dni naperil močan artilerijski ogenj proti goriškemu območju. Na vzhodnem delu

koroske fronte napada Italijan z velikim napromom. Naborjet, Rabelj, Zabuice in Jezerska dolina so morali zadnje dni občutiti srdit italijanski ogenj. Vsepa pa niso Lah na Koroskem nobenega dosegli. Istotako tudi na Tirolski fronti med Brento in Adižo Lah ne more nikamor naprej. Italijani obupno napadajo naše postojanke severno od Asiaga, severno od doline Pošina in v južnem koncu Tirolske med goro Pasubio in Adižo. V zadnjih 10 dneh se niso Italijani nikjer pomaknili naprej.

Naš podmorski čoln je dne 10. julija v južni Adriji potopil laškega torpednega rušilca „Indomito.“ Naša letala pa so v zadnjem tednu obmetavala mesto Pačova in Trebiž z bombami. Na Trebiž je padlo 90 bomb.

Tretji armadni zbor.

Kadorna je v svojem uradnem poročilu naznačil italijanski javnosti, da se mu tretji armadni zbor, v katerem se nahajajo tudi vsi naši slovenski vojak, vedno stoji nasproti, čeprav je mislil, da je že na ruskem bojišču. Iz tega se vidi, kak sloves uživa 3. armadni zbor tudi že v italijanski javnosti!

Laški izdajalec obešen.

Naši so v Suganski dolini vjeli bivšega avstrijskega socialdemokratskega državnega in deželnega poslanca dr. Battistija. Leta 1914 je Battisti zbežal v Italijo. Ob izbruhu vojske je vstopil kot častnik v laško armado. Radi svoje drznosti je bil povišan v slotnika. Ko so naši vdrl v Suganski dolini v sovražno postojanko in obkolili laško četo, so naši nekaj mrličev. Naš poročnik, doma na južnem Tirolskem, je zagledal italijanskega častnika, ki je nepremično ležal na tleh. Zaklical je: „To je dr. Battisti.“ Ukazal je sanitajcem, naj dvignejo dozdevnega mrliča. Lah pa je naenkrat oživel in je nameril pištolo na našega poročnika. Na to so ga zvezali in odpeljali v Trident. Ljudstvo ga je med potjo opljuvalo in mu klicalo: „Fej izdajalec!“ Dne 13. julija je bil dr. Battisti v Tridentu obešen.

štajerski domobranci vjeli 400 Lahov.

Dne 27. junija se nam poroča z južnega bojišča:

Danes se je zopet odlikoval na tukajšnjem bojišču štajerski domobranci pešpolk, ki je ne le samo odbil podvojenega sovražnika, temveč tudi vjel čez 400 mož ter poveljuje častnike. Sinoči je zasedel sovražni bataljon neko tukajšnje vas v bližju mesta Asiaga, danes predpolkne ga je pa naše vrlo topništvo z izvrstnimi strelji popolnoma razpršilo. Sovražnik obstreljuje prav vstrajno s topovi naše postojanke, a ima tako neznatne vspehe, da se jih sploh ne more vpoštevati. To je nizkotno, propadlo ljudstvo, ti Lah! Kadar prodiramo proti njim, streljajo tako dolgo, da pridemo čisto do njih, še le tedaj vzdignejo roke v zrak, prosoč za milost, češ: zakaj bi se streljali, saj smo vaši. Avstrija nas je vedno živela, ne Italija! Vendar se mora previdno z njimi ravnati, ker v skrajnem trenutku zavratno rabijo samokres. Podrobne zanimivosti napišem za cenjene čitatelje „Slovenskega Gospodarja“ o priliki v prihodnje, za sedaj iskrene pozdrave iz trdega bojišča v milo slovensko domovino od Plevnik Jurija iz Košence pri Planini.

Sedem Slovencev vjelo 7 častnikov in več sto mož.

(Poročilo z laškega bojišča.)

Te dni je pisal vrli sin vzglednega gospodarja veleposestnika Josipa Jošt, p. d. Boštjan, na Lipovcu hišna št. 5 pri Vojniku, četovodja Ivan Jošt, kateri je za svoje junaške čine v boju proti našim sovražnikom odlikovan že z bronasto, malo in veliko srebrno hrabrostno kolajno, kratko pa zanimivo poročilo o bojevanju naših verolomnih sovražnikov. On piše: Kadar naš sosed vidi, da mu gre slaba, pusti vse. S sedmimi možmi sem dobil v nekih luknjah sedem častnikov in več sto mož ter eno strojno puško. Poltrali smo jim vse orožje, katerega je bilo kar cele kupe, vsakovrstni stroji in ne vem kaj še vse. — Ni li to junajstvo, da sedem slovenskih fantov kar več sto vjetih sovražnikov postavi pred svojega poveljnika!?

Na patrolji na južnem Tirolskem.

(Piše Anton Dolamič iz Cvena pri Ljutomeru.)

Bilo je krasno poletno jutro. Bil sem na patrolji. Slišal sem nek šum za košatim drevesom. Pogledam, a bilo je vse mirno. Malo sem še počakal in sem tiščal glavo v trdi kamen, da me je že kar začela glava boleti. Bilo je zopet vse tiho in mirno. A kmalu nato sem opazil in videl, da nekdo prihaja od strani. Zopet sem se pritisnil k kamnu, tako, da sem si že ves nos ogledal. Pa to nič ni, samo da se le še